

Svatou cestou k arcilatrovi

Na dnešním výletě se podíváme na a za západní okraj Prahy do rovinaté krajiny, která může být sice pro někoho fádni a nezajímavá, ale společně uvidíme, že i tam jsou místa hodná návštěvy. Výpravu zahájíme v obci Jenč, kam se dopravíme nejlépe autobusy příměstské dopravy jezdícími ze stanic Hradčanská nebo Bílá hora. V Jenči vystoupíme na návsí a přejdeme dvojitou světelnou křižovatkou na druhou stranu silnice k baroknímu domu čp. 21 z doby kolem roku 1770 se zdobnou bránou. Od tohoto domu, který býval poštovním úřadem a je prakticky jedinou místní historickou památkou, přestože je Jenč uváděn ke 13. století, zamíříme vpravo do Úhonické ulice, jež je součástí cyklostezky č. 8100. Ulice nás záhy vyprovodí z obce na silnici mezi poli. Není příliš frekventovaná, ale i tak si musíme dávat pozor na občas projíždějící automobily. Proto svižně pochodujeme až na křižovatku s ukazateli na Hostivice a Červený Újezd, kde se dáme vpravo a šlapeme po vozovce ještě kousek podél staré zdi k nenápadnému vstupu do církevního areálu ukrytého jedno z českých poutních míst (3,3 km). Jmenuje se Hájek a málokdo ví, že tady byla postavena jedna z prvních Loretánských kaplí v Čechách. Stalo se tak v roce 1623, i když věrnou podobu Svate

chýše v Loretě získala teprve o sedm let později. Loretánská kaple byla v letech 1663 - 1681 zakomponována do zde zbudovaného františkánského kláštera. Uprostřed jeho rajskeho dvora se vypíná mariánský sloup z roku 1703. Kolem kláštera se rozkládá lesopark - hájek vysázený již roku 1589 a obehnaný ohradní zdí. K Loretánské kapli na Hájek se konaly svaté poutě z pražského Strahova. V letech 1720 - 1726 zafinancovaly výstavbu kapliček na její trase v té době významné osoby království Českého. Řád františkánů přežíval na Hájku až do roku 1950, kdy byl v klášteře zřízen sběrný tábor pro kněze. Po jeho zrušení v roce 1953 byl objekt využíván jako sklad raketových a protiletadlových zbraní. V současné době je objekt zase majetkem františkánů a pozvolna se rekonstruuje. Po prohlídce klášterního areálu se podél ohradní zdi vrátíme na výše zmíněnou křižovátku. Nyní budeme postupovat rovně na Hostivice, avšak hned po pár metrech odbočíme ze silnice vlevo ke kapličce v poli. Kapliček podél poutní cesty ze Strahova na Hájek bylo vystavěno celkem 20. Do dnešních dnů jich zůstalo v různém stavu pouze 11. Výklenkové kapličky byly oproti jiným podobným rozměrnější a ve výklencích byly zhotoveny rozměrné fresky. Kaplička, kterou v tomto okamžiku míváme, bývala tou poslední před loretánskou kaplí na Hájku. Naše kroky vedou polem ku Praze v protisměru svaté cesty. Nalevo v dále můžeme spatřit horu Říp, pozornosti jistě neuniknou ani letadla startující z ruzyňského letiště. Před koncem pole projdeme kolem velkého sběrného dvora, za nímž po asfaltovém povrchu překonáme železniční trať a okresní silnici. Potom mírně se svažující silničkou U Sušičky sestoupíme do Hostivic - Litovic, kde nás upoutá, byť na sypku změněná, bývalá gotická tvrz (4 km). Tvrz vznikla kolem roku 1330 a její třípatrová mohutná stavba z opuky si podržela původní stavební dispozici s rysy francouzské gotiky, byť v době baroka začala sloužit jako sýpka. Stavitelem tvrze byl pražský biskup Jan IV. z Dražic. Litovice se prvně připomínají na listině z roku 1266. Za tvrzí nás uvítá náves, za kterou jdeme hlavní ulicí dotýkají-

ci se litovického rybníka, u něhož začíná naučná stezka Hostivické (dříve Litovické) rybníky. Jedná se o soustavu rybníků založenou již ve 14. století. Kromě hospodářského účelu sloužila za vlády císaře Rudolfa II. jako zásobárna a zdroj vody pro zahrady Pražského hradu. V roce 1996 byla zdejší rybníční soustava vyhlášena přírodní památkou s hnízdištěm vodního ptactva a mokřadním rostlinstvem. Litovický rybník je největší z celé soustavy. Trasu naučné stezky ale ignorujeme, neboť rázuje nás nadále přímo zástavbou obce. Mínouce zajímavou kapličku z roku 1620, jež však nebyla součástí poutní cesty, dojdeme k zastávkám autobusů před hotelem Fort Roxy, kde zahne doprava do ulice V Lukách. Stáčí se vlevo k areálu hřišť. Sportoviště potom necháme po levé ruce a pokračujeme chodníkem ze zámkové dlažby, který se posléze změnil na betonový sledující místní Litovický potok. Takto dorazíme do centra Hostivic na rozlehlé Husovo náměstí (1,5 km). Tam se seznámíme s hlavními historickými památkami obce zmiňované poprvé roku 1277. Zámek vznikl v letech 1734 - 1736 na místě staršího zámku z konce 17. století. Je sídlem městského úřadu. Naproti němu na druhé straně náměstí stojí kostel sv. Jakuba Většího z druhé poloviny 13. století a barokně upravený ve třetině 18. století. Před kostelem je barokní fara z roku 1738. Uprostřed náměstí se tyčí 9 m vysoký pískovcový mariánský sloup z roku 1734. Z náměstí, jež skýtá i možnost odpočinku, vyročíme vpravo širší Komenského ulicí přecházející potok a poté lehce stoupající do kopečka ke staré škole. Pod plošinou navrší odbočíme vpravo do ulice 28. října a v ní pak u křižení se Študentovou ulicí vlevo do ulice Břevské, která na ni navazuje. Břevská ulice se zakrouží vpravo a potom míří do listnatého háje, ve kterém se držíme zpevněné cesty s parkovým osvětlením. Jakmile dosáhneme nepřehlédnutelné křižovatky pěti lesních cest, vybereme si tu vedoucí vlevo, která je značena jako naučná stezka. Zanedlouho se ocitáme u rybníka Kala (1,5 km). V 19. století býval obklopen bažantnicí, respektive diplomatickou honitbou. Od rybníka mašírujeme se značkou naučné stezky po hrázi, abychom přes les dospěli do vsi Břve, ležící na břehu nejznámějšího rybníka hostivické soustavy (0,5 km). První doklad

o Břvech pochází z roku 1184. Ve známosti vešly Břve zejména díky přírodnímu koupališti, které při neexistenci vhodných plováren v Praze využívala svého času velká řada obyvatel hlavního města. Bohužel, voda v rybníce již ke koupání vhodná není a koupaliště se postupně rozpadá. Břve opustíme po silnici zatáčející se od rybníka vlevo podél zahradní restaurace a spěcháme po asfaltovém povrchu k Sobínu ležícímu na území hlavního města. V něm na hlavní křižovatce uhneme vpravo, načež se přesuneme do centra této pražské součásti (1,7 km). Nejstarší písemná zpráva o Sobínu pochází z roku 1288. Roku 1960 byl Sobín přičleněn k sousednímu a většímu Zličínu. Sobínem, majícím vesnický charakter bez výrazných turistických zajímavostí, projdeme kolem místního rybníka, u kterého je příjemná hospůdka Na hrázi. Za jedním z dalších pohostinských objektů - restaurací U Kaplanů ukročíme vlevo do ulice Ke Zličínu. Tou pojedeme dálniční obchvat Prahy. Do Zličína vstoupíme Mistrínskou ulicí. Na křižovatce s ulicí Hrozenkovskou se do ní dáme vlevo a z ní pokračujeme do ulice Strojnické. Zličín je důležitou archeologickou lokalitou s nálezky pocházejícími od neolitu - mladší doby kamenné až do doby historické, tj. zhruba od údobí kolem 5500 př. n. l. do 2. pol. 5. stol. n. l. Právě při ulici Mistrínské, Hrozenkovské a Strojnické byly učiněny nejdůležitější objevy. Písemně je Zličín doložen roku 1404. V roce 1974 byl připojen ku Praze a jeho území bylo určeno k průmyslovým účelům. Jako takové navázalo na předcházející průmyslovou tradici. V posledních letech na Zličíně vyrostla i velká nákupní centra. Naše cesta se dotýká Zličína jen okrajově. Ve Strojnické ulici mineme archiv ČNB, přejdeme železniční trať a ulici Žalanského pronikneme na území další pražské městské části - Řep. Řepy vznikly ve 13. století. Rozvoj obce nastal teprve po připojení ku Praze v roce 1968 a vybudováním sídliště pro 23 000 obyvatel v osmdesátých letech 20. století. Žalanského ulicí kráčíme mimo sídlištní soubor ke klášteru sv. Karla Boromejského (2,5 km). Stavba s nápadnou věžičkou byla vybudována v roce 1860 Milosrdnými sestrami sv. Karla Boromejského jako ústav pro sirotky. V roce 1865 byl přeměněn na první ženskou trestnici v Čechách. V současnos-

Hrob Václava Babinského

ti je kromě věznic v objektu též domov pro dlouhodobě nemocné starší občany. Ke klášteru náleží kostel sv. Rodiny. Od kláštera jdeme stále Žalanského ulicí ke kostelu sv. Martina na návsí starých Řep. Kostel je původně románskou stavbou z 2. pol. 12. století a v 18. století byl zbarokizován. O kus dál v Žalanského ulici je řepský hřbitov složený ze čtyř částí (1 km). První a čtvrtá jsou civilní, běžně provozované. Druhá je uzamčena, jsou zde pochováni řádové sestry. Třetí je zaniklý vězeňský hřbitov. Na ten se dostaneme buď skrze branku mezi druhým a čtvrtým hřbitovem nebo brankou přes čtvrtý hřbitov. Na vězeňském hřbitově bývaly pochovány pouze zesnulé trestankyně, a to až na jedinou výjimku, již bylo uloženo ostatků zřejmě nejznámějšího českého zločince Václava Babinského. Babinský proslul v lidovém podání jako arcilotr a mordýř, kterému nebylo rovno. Za své zločiny (z dvaceti mu jich bylo prokázáno šest, převážně loupežná přepadení, leč žádná vražda) byl odsouzen ke dvaceti letům žaláře. Po odpykání trestu dožil pod jménem Adam Müller jako zahradník v řepském klášteře. Babinského náhrobní kámen najdeme neomylně v rohu hřbitova. A tady náš výlet končí. Od hřbitova popojdeme už jen maličký kousek na zastávku MHD autobusu linky č. 225 a necháme se jím odvézt blíže k domovu. Trasa je opravdu lehká a měří celkem asi 16 km.

Pavel Čornej

foto: Čornej

Klášteř v Hájku

Pan Novák přišel za přítelem, který je vášnivým herpetologem a vidí, že kope dlouhou strouhu. „Co děláš? Pustil ses do kanalizace?“ „Ale vůbec ne,“ odpoví přítel. „Tak co kopeš?“ „To je přece hrob. Pošel mi můj... (viz tajenka)!“

Křížovku poskytl Vydavatelství Balzám

PIVOVARY STAROPRAMEN

Úspěšní luštitelé získají pivní ceny od společnosti Pivovary Staropramen. Pivovary Staropramen jsou druhým největším výrobcem piva v České republice a svým zákazníkům nabízejí nejširší portfolio pivních značek. To tvoří značky Staropramen - Ležák, Granát, Světlý, Černý, Braník, Ostravar a pivní speciály Velvet a Kelt. Nabídku doplňují belgická piva Stella Artois, Hoegaarden, Leffe a Belle-Vue Kriek. Společnost provozuje také vlastní síť značkových hospod Staropramen. Nejznámější je hospoda Potrefená husa, kterou můžete navštívit již v osmi městech.

Více informací najdete na: www.pivovary-staropramen.cz

PIVOVARY STAROPRAMEN

Výherci z minulého čísla:

1. Štěpánka Flejberková
Pirnerova 1395
Zbraslav
2. Eva Jeřínková
Sídliště 1073
Radotín
3. Míla Baladová
Sídliště 1068
Radotín

V případě, že se chcete zúčastnit slosování o věčné ceny, zašlete nebo doneste vyluštěné znění tajenky vepsané do ústřížku pod křížovkou. Ústřížek odstříhnete a doručte na adresu redakce: V. Balého 23, 153 00 Praha - Radotín. Na obálku napište heslo KŘÍŽOVKA, kontaktní adresu nebo telefonní číslo. Do slosování budou zařazeni pouze úspěšní luštitelé tajenky. Výherci si svojí výhru mohou převzít na adrese redakce. Ústřížky s vyluštěným textem budou zařazeny do slosování, pokud dojdou do redakce nejpozději do 4.10.2007.

Lékařská poradna

Blíží se podzim - čas problémů s vředy

Podzim je přechodné období nejen meteorologické, ale i biologické. Následuje po létě, kdy je počasí převážně spíše stabilizované, pouze s krátkodobými meteorologickými změnami. Strídání ročních období je příznačné pro naše klimatické pásmo - mírné podnebí. Je to na jednu stranu krásné. Příroda je nádherně proměnlivá, na jaře rozpuká do pestrých barev, aby se v létě plně rozvinula, dozrála a opět se v krásných barvách chystala k zaslouženému spánku. Jiné je to však u nás lidí. Přechodné klimatické období a vrtkavé počasí je pro řadu z nás zvýšenou zátěží, která patrně souvisí s určitým vyčerpáním rezerv organismu při vyšší letní aktivitě. Po zaslouženém prázdninovém odpočinku nás čeká opět práce a každodenní starosti. Tato přirozená zátěž se často u mnoha z nás projeví obecnými obtížemi horního zažívacího traktu. Pokud se k tomu přidruží jistá vrozená dispozice, špatné dietní návyky a stresy, může tato dyspepsie vyústit v akutní vznik dvanáctníkového vředu. Projevy tohoto onemocnění jsou vesměs známé. Bolesti v nadbříšku, často po ránu pálení žáhy, nepříjemný pocit v ústech. Příčinou těchto obtíží je zvýšená tvorba žaludeční kyseliny, která přichází i v době, kdy není podnět přirozený, tedy

po jídle. Zvýšená kyselost pak vede ke dráždění sliznice žaludku a dvanáctníku s následným ložiskovým postižením, tedy vředem. Obtíže jsou nepříjemné, omezují nás v pracovním procesu, v běžném denním počínání. Akutní vřed pak vede k neschopnosti. Nebezpečí celého procesu tkví navíc v nebezpečí krvácení, či proděravění vředu. Tyto závažné stavy mohou člověka ohrozit dokonce i na životě. Co s tímto problémem, který omezuje neustále více a více lidí? „Samé špatné zprávy,“ jak většinou říkají pacienti. Pravidelná nedráždivá strava, tedy žádná grilovaná a pikantní jídla, nejlépe pětkrát denně, žádná káva, cigarety, alkohol. Ale věrte, není to žádný konec hezkého života. Jen je potřeba vše trochu omezit, nepřehánět. To je nutné dodržet především z preventivního důvodu. Důležité je i dobře si naplánovat denní program. Jednání, schůzky, návštěvy a nákupy si rozvrhněte tak, abyste se nedostávali do časového stresu a tedy do stresových situací. Ráno si raději přivstaňte o deset minut, abyste se vyhnuli složité dopravní situaci, která každého z nás dokáže rádně „rozhodit“. A když se i pak nějaké obtíže objeví, navštivte neprodleně svého lékaře, který Vám rád pomůže.

MUDr. Matěj Hladký

Pomůcka:	Švýcarské letovisko	Louže	Svislá jeskyně	1. DÍL TAJENKY	Chem. zn. thalia	Stará stříbrná mince	Součást cementu	Nevnímat znakem	Druh žáby
Paznehtník						Asijský savec			
Autor Bolera						Mušské jméno Obtížný hmyz			
Mastná kapalina					Již plod Solová vokální skladba				Žlutohnědá barvivo
Snímání									
Spojka		Státní pokladna Dosna					Předložka Jedn. el. napětí		
	Severoamerický indián	Ticho Vrstvené plast. hmoty					Stáří Asijský stát		
Jemné líčery						Ničema Závodní běh krajinou			
Oslovení ženy					Sedlina Belgický sansoniér			Přístroj	Obdabi schopnosti
Japonská lovkyně perel				Druh rodu pelyněk Stadia					
Spojka		Planetka Dravec					SPZ Pardubice Severší paroháči		
	Zápisník Výměšek z kůže						Ovocná zahrada 2. DÍL TAJENKY		
Český prozaik						Český básník Předložka			
Svazek slámy						Součást svrchního oděvu			
Jemné látky						Konzervovatí koufem			

Znění tajenky křížovky z minulého čísla: „okamžitě propustím“

jméno.....tel. spojení.....
adresa.....
znění tajenky.....